

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda: Budapest, IV. hímző-utca 1. sz. ... Kiadó hivatal: Budapest, IV. hímző-utca 1. sz.

Előfizetési díj:

Vidőre postán vagy helyben hához borítva: Egy évre 20.— Félévre 10.— Negyedévre 6.— Egy hónapra 1.80 ... Egy szám 6 krajczár.

Az emberevő politika.

„Ha a menny nem dörög, ha a villám nem cikázik, az orosz paraszt nem vet keresztet.” Az orosz czár még akkor sem...

Panaszkodik, hogy a társadalom beteg és oly elvadult intézkedések által próbálja helyreállítani a rendet, melyek lehetetlenné teszik a társadalmat.

Vakmerőbben nem nehezedit népekre ember keze, mint az orosz czáré a legújabb ukázban. Megtagadása az minden emberi jognak...

Volt része az emberiség egyes népcsoportjainak a szenvedés száz és száz válfajában. Bizonyosság rá a történelem, a melytől oly találon neveztek el a népek...

A főkörmányzóknak hatalmában áll bárkit hadi törvényszék elé állítani. Ez annyi, mint jogot adni, hogy leszurathasson veszett eb gyanánt minden orosz.

A főkörmányzó bárkit személyválogatás nélkül elfoghat. Ez annyi, hogy nincs többé szabad ember Oroszországban. A főkörmányzó bárkit eltolozhat tartózkodási helyéről.

Tatár fejedelmek épen így jártak el. Csak hogy azok nem bosszút akartak ki ukázi; s akkor még nem tanították egyetemeken, mi az a jog?

Az orosz czárnak van gondja rá, hogy ezentul mennél kevesebben tanulják meg allattalvól közül a szakmokra nézve oly veszedelmes tudományokat.

Zavarban van az egész európai sajtó az orosz hatalmi és állami állapotok ilyen alakulása felett. Megáll az ész, leszegezve a toll, minő nevet adjon, hogyan jellemezze az ukáz-világot.

„Szabadok akartok lenni és nem tisztelet mások jogait”, így kiabált egy abbé a francia forradalom alatt rosszul alkalmazva, de jól kigondolva az elvet.

hat rá mértéket, kritikájával nem gyalulhat hozzá keretet. Elűt az minden isteni jogtól, és minden emberi szabadságtól.

Es ez emberevő fejedelmi politika az isteni és atyai jogon száll le a trónus bitorlóról gyermekeikhez. Vajjon nem a kereszténység üldözésére emlékeztet-e ez, midőn éhes vadállatokat eresztettek be a ketreczekből a cirkusba.

Igen! de az ő élete, mely meg volt támadva. Drága élet elhíszkú, oly drága, mint bármelyikünknek a magáé.

Am jog, érvényesítés az elvet, melyet a megszülött emberi érzés civilizációjára már eltaszít, hogy fogat fogért, szemet szemért; négytellesse fel a czár Szokoliefet, de ne marczangolja azért dühöngő bosszuval egy népnek legbecesebb tulajdonait.

„Szabadok akartok lenni és nem tisztelet mások jogait”, így kiabált egy abbé a francia forradalom alatt rosszul alkalmazva, de jól kigondolva az elvet.

Ilyen fogás, csak hogy szörnyű kiadásban büntető göröcsöktől győztorve, a fejedelmi bálványimadás pagodájában II. Sándor czár a minden oroszok atyja. Saturnus, ki falfája

saját fiait. Mert hát volt idő, midőn az emberek elég bolondok voltak királyt csinálni maguknak, fölkészítvén és fölcizemomzáván azt, de nem gondoskodván arról, mint a néhek, hogy az atykirály ne avatkozzék sejtjeik csendjébe és mézgyűjtő szabad röpülésökbe.

Ah, ha Oroszország katonaparanconokaiha meg volna a lovag és emberi érzés, mily mekűl utánóznának most Bayonné parancsnokát.

A czár fog találni elég hóhérra, hiszen népgyilkos hóhérbandák élén áll Verhoy Gyula.

Budapest, április 19.

A szegedi közgazdasági bizottságnak dolgot adtak. Szegedről táviratozzák erre nézve lapunknak befolyásos részéről, hogy a fűsípán sürgösen rendkívüliül hívta össze a bizottság tagjait.

Az eljárás, mint ugyanez a távirat közölte mondja a további sorokban, csupán azért indította meg e csekélynek mutatózó dologban a legnagyobb fontossággal és szigorúsággal, hogy a szegediek bebizonyítsák, hogy minden gyantult menten a legnagyobb tisztasággal kezelik a segélyezést.

Az ungvári választásnál a kijelölés körül, a mennyire egy kormányparti lapoz érkezett tártatóból kivenni lehet, némi változás állott be.

Mindebben nem volna semmi különös, még csak eszemleltére méltó sem, ha az ügyvéd urat a habarékpart közlönye sajtó hívek és jelöltök gyanánt nem szerepelteték.

Es elszámolásból azon régi tanulságot merítetik az ungváriak, hogy ne komédiázzanak az osztrák pártok, se sárka epés habarék, se fekete gyászos kormánypart jelöltjével.

Az egyiptomi kérdés azóta, mióta a khedive Talat pasát Konstantinápolyba küldötte, bizonylatbabb lett. Mindaddig a khedive rendkívüli biztosa csak Kheireddin és Karatheodory pasákkal érintkezett.

A hírek Muszkaországból napról napra reménytelibbek. Pétervárról jelentik, hogy négy miniszter, jelesen a neveléstügyi Tolstoy gróf, a belügyügyi államtitkár Makoff, az igazságügyér államtitkosa Nabokoff és a hadügyér Possjet gróf április 18-án beadták lemondásukat.

Az ungvári választásnál a kijelölés körül, a mennyire egy kormányparti lapoz érkezett tártatóból kivenni lehet, némi változás állott be. Kandó Kálmánt, úgy látszik, eljuttették a multból személyét körülvevő választási áldozatok véres emlékeivel, és Nehrebecky György ügyvédet jelölték ki kormányparti képviselő kandidátusnak az ottani végreható bizottság tagjai.

Az ungvári választásnál a kijelölés körül, a mennyire egy kormányparti lapoz érkezett tártatóból kivenni lehet, némi változás állott be. Kandó Kálmánt, úgy látszik, eljuttették a multból személyét körülvevő választási áldozatok véres emlékeivel, és Nehrebecky György ügyvédet jelölték ki kormányparti képviselő kandidátusnak az ottani végreható bizottság tagjai.

Legújabb nihilista próklamáció.

A lapok véleménye azon próklamációk körül, melyeket a nihilisták közre bocsátának, annyiban érzékelték, hogy azok itt Londonban készülnek és csak inat eseményesteknek be Muszkaországba, míg mások azt állítják, hogy azok ott helyben nyomtatnak ki.

Szavaskiewicz Zenó High-Holbornban, itt ezt senki sem titkolja, az egész világ tudhat róla, sem Marx, sem Harney, sem Cusert vagy Pyat Felix nem gondolnak vele.

Ezen második a czárhoz intézett próklamáció sokkal hosszabb és sokkal keményebb az elsőnél. Ebben is a megszólítás ugyan, mint az elsőben, t. i. Nikolajevics Sándor urhoz.

Az önbiz intézett próklamációban megígértük önék, hogy sem az őn, sem családja bármely tagja élete ellen nem fog merénylet elkövetetű. Mi becsületes emberek vagyunk és szavunk tartjuk, ne a gy, mint őn és az őn koránny, kik szavukat, esküjüket, írásbeli ígéreteiket és szerződéseiket mindig megszegik.

Az önbiz intézett próklamációban megígértük önék, hogy sem az őn, sem családja bármely tagja élete ellen nem fog merénylet elkövetetű. Mi becsületes emberek vagyunk és szavunk tartjuk, ne a gy, mint őn és az őn koránny, kik szavukat, esküjüket, írásbeli ígéreteiket és szerződéseiket mindig megszegik.

„De valamint Németsországban, úgy Muszkaországban is szükség volt úrrygre, hogy a néptől meg azon kevés szabadságot is elrabolják, melylyel bírtak. De nem fognak ezért irni. Csaklatoknak a muszka népben, nem ismerik annak szilárdaságát, elhatározottságát.

„Az hiszi őn, hogy házmótosok által fel-fedezi embereinket, nyomdákban, pénzalapsoknál? Azt hiszi őn, hogy azon jutalmak, melyeket hitűz, hogy valakit feljeltensenek, ezra fogunk vezetni? Megrojjuk, kacsuzgunk az őn kormányra tehetetlenségét, ügytelenségét. Ártatlanokat bebörtönözhetnek, kivégezhetnek vagy Szibériába küldhetnek, de egyikünk sem lesz oly ügyetlen, hogy megfogassa magát. Megfogták-e a Menezseff, Krapotkin, Drentelen kivégzésre kiküldött embereinket?

„Nem, mi őnt és családját nem fogjuk meggyilkolni, hanem addig hajbaszandjuk, mi az őn és őn muszka nemzet ki fogja mondani, hogy uralkodásunk vége, mi meggett bünök lajstroma, melyért nem egy gölyóval, mint III. Gusztáv, nem

fejzeiteiben találkoztunk, midőn Czéke várakozott Bastille-téren hogy sajtóságsog egybekelésök vége meheszen.

„O nagyon szép volt, és olvasóinknak tartozunk hősünk arczképeivel, ki oly csodás módon megmentettük. O magas, tizenkilenc-husz éves fü volt, finom hajlékony természet. Élénk kellemes mozdulatokkal; ámbár kissé hangyul volt öltözve munkás öltönyében, mégis előbböbnek látszott, mert azon pénzt, melyet mások a koresmába visznek, inkább költé ruházatra; nem pirult el, hogy a mindennapi kenyéret dolgozik, de nem tartá szükségeseinek, mecskos ruhában járt, mert munkás.

„Egy sötét zubbonyt és hasonló színi mellyent hordott; nyakán fekete selyem nyakkendő és egy lehajtott fehér tiszta gallér volt. Kezei kissé erősek voltak, és erei a munka megszokására utaltak.

„A fő nagyon is szép volt egy férfinak, az arczban némi nőies rejlett; fekete szemét, kékés kör vette körül; a szem kissé mélyen fekvő volt, a sötétbarna szempillék bárnnyalták, és még inkább emeltek ezen tekintet melabus kifejezését; orra egyenes, finom volt, szájt sötétbarna hajsz fedé, kissé hosszukas arczát gyönyörű szőke haj vette körül; arczere kissé barnult volt; de egész ségre mutatott... Magavisekelt szerény, megnyerő volt, mint a gyermekekénél szokás, melyeket nek neveltek.

„Nővére így szól hozzát: — Megígéret Möríc, hogy eszes leszes? — Igen, igen, de szőlő... — Ime, velt oda a fiatal leány, egy levél tőle számodra. — Odanyújtá a levelet. Möríc sietve átvette, és örömmel felkelt: — Tőle, tőle, és oly eltagadtással eső-kolta, hogy majdnem feltörte a peesét, végre így szól: — Tartalma legyen bár élet vagy halál, mégis boldogság! — És felszállta a borítékot. — Egy huzamban elolvasta Ceccile hosszú levélét, mint a szenvedélyes ivó egyszerűen kiüríti serlegét utolsó cséppig, és a mint előbbre haladt

A NAGY IZA.

Souvier Elek regénye. 17. ELŐ RÉSZ. KÉNYSZERITETT HÁZASSÁG.

Mi visszatérünk Mörícra. Nővére ápolása, és nagyneje Perrand asszony előzetekénysége, csakhamar helyre hozta egészségét; mint lábadzó beteg Trielben maradt, míg nővére visszajött Párisba, és megtudta, hogy a házasság vége meggy. Tudósította fivérét, és annyira ingerült volt, hogy barátjára elelélthette, elhagyhatta, Mörícot, miszerint elhatároza, hogy meg sem látogatja...

Möríc nem felelt, megölelte, letérlő könyeit, és minden el volt felede. — Figyelj reám, Möríc, beszédem van veled. — A fiatal ember nem hallgatott reá. — Valami komoly kezbesítendőm van... de igér meg, hogy nyugodt leszesz. — Möríc nem mozdult, halkan egyes szavakat ismételt, melyeket Amália nem érthetett, és időnként ajkával egy csókhoz hasonló mozdulatot tett. A fiatal leány folytatta: — Möríc én híreket hozok tőle. A fiatal ember hirtelen visszafordult, kékedő szemé közé nézett, vajjon nem csalja e meg és ismétlé: — Híreket, híreket tőle, talán meglátogattad? — Nem, hisz te meglátoltad — Találkoztál vele? — Még kevésbé, de félek, nem merem megmondani. — A fiatal ember elhagyta az ablakot és remegő ajakkal, reszkető kezekkel, aggódó tekintettel ismétlé: — Amália! kérlek kis testvér ne gyötörj... mit tudsz? — És a szegény jó esengve kinyújtá kezét. Ezen felhívás és remegés látára Amália sajnálta, hogy átáljában szökött valamit és nem dobta a levelet a tűzbe. A pusztá gondolatra, hogy valamit hallhat Cecciléről, a lényről, kiről három hónap óta beszélni sem akart halálra, tökéletesen átváltozott, ismét azon esinos fü lett, kivel történetünk első

AZ „EGYETÉRTÉS“ TÁRCZAJA.

Dal a czárról.

Ki a halálnak mindig háttal állt: Most ime látad szemben a halált! Nem hős esztán! Ti első a biborban Utolsó vagytok mindig ott a sorban! Nem haremzeón, nem! Palotád előtt! S tennen fiad volt, ki szivedre lőtt!

Hát apagyilkos, hogyha ten fiad? A fellegekől ily kérdés riad. De zúg a váls, mint halotti ének: „Bakója volt, nem apja nemzetének!” Egyhátra méltók, ámbár nem hiúk: Hóhér apák és orgyilkos fiúk!

Hogy sáppadsz, hogy félsz, hogy remegsz! Pedig A gyilkos lánczban; börtönbe vetik Ma éjjel s holnap vesztőhelyre hág, S neked hosszánad, halod, a világot? Neked harangoz száz s ezer torony És ór, ha kell, egy millió szurony!

Oly szörnyű sárgán mit meredsz körül? Poppant országod biztosan terül! Észákról délre! Ládd, az ő Ural! Mint egy vén strázs, tisztelegve áll; S hurhát tövöl, bár éhen a hasa, Jég birodalmad minden farkasa!

Mért kap fejedhez két ingó karod? Nem látod hol vagt? Fényes udvarod Zsibong körülted, a porig hajolva; Nincs gyilkos itten, ez mind csupa szolgál! A gyilkos lenn ül s hidd el, sir nagyon! Megbánta tettet... mert nem lőt agyon!

No lépj trónodra! Istenemre, széddísz! Párnái közé fásultan belé ültél! Mint egy beteg süly, egy unott teher...! Elkéült ajkad bordázott lehel, Irtózza nézed pompás bitorod, Hah! azt hiszed tán, hogy véred esorog?

Felugrasz...! mintha recseszent volna széked! Futkosni kezdel...! már a föld is égett! Állj meg! nem üldöz senki, senki, senki! Mert az a bész rém, a ki most megnyit ki, És fenyeget törvély, hogy leszur, Agyrém, csak agryrém, óh! felséges úr!

Selyem tengerként sárga függönyök Hullámanak... Ni! mintha egy könyök Lassan kiválna...! Nézd, nézd, mintha rád Emelné günynyál felvont pisztolyát; Hah! löttek! löttek!... s elögrész, mint a részeg; Haha! ne féj...! hiszen csak üdvölvések!

Ugatnak kinn érez-czerberusaid, Hogy élsz, hogy van, ki kőzökök hajít Veszett torkukba... ennyi az egész! Vidúlj, uram! nem környez semmi véz! A gonoszak — kár rettegend hiába — A sírban vannak, vagy Szibériába!

Eredj aludni...! lázad semmivé tesz! Nézd a parasztot, — álma milyen édes! Védtelen alszik, teste rongyokat, Rajtad palást van s óriá ágyu, kard! Előtted, oh czár! egy világ remeg! Mégsem bírod lehúyni a szemed?

Nem! nem! soha! Halál hiedige ráz, Félsz, mint a vad, kit czézől a vadász; Félsz öreidől; borzadsz, hogyha látod, Feléd hajolni ápoló családod...! A néma légben temetési dal szól, Aludni vágysz és vért izzadva dalzol...!

Minden sarokban egy intó alak, Rémes betűket írnak a falak; Érzed, tudod: nincs mód, hogy menekülhess! S bár mint az égből, oly magasra lüthess! Rád mennydörög, megmarkol, fojt, létheg! Egy kéz, egy hang, egy árnny, egy szörny — a nép!

Abrányi Emil.

Sajtó és közvélemény Magyarországon.

Felolvastva április 17-én az iparos körben M. E. Z. E. R. N. Ó.

A hirlapiról Magyarországon egy nemzedék alatt kiemelkedett kezdetleges helyzetű volt. A mit atyánk csak mint gyenge eseményt láttak...

Milyen nagy a különbség, ha ma vesszük ugyanazt a hirlapot kezünkbe vagy csak összehasonlítjuk azt, mint bármelyik vezető lapunk politikai és irodalmi tartalmában nyújt...

Mindaz méltó elégtételt töltheti el minden hazafinomnak, aki számbavette, hogy a hirlapiról minden körülmény között a köztudatlanság egyik legnyilvánosabb tényezője.

Az emberi természetben fekszik, hogy az ily függetlenséget nem egyedül a léleknek nemesebb hajlamával, hanem az anyagilag biztosított helyzettel lehet elérni. A társadalom gondoskodik róla...

Minden körülmény között csak az igazságot és meggyőződést szabad hirdetni, törekvésnek kell maradnia, hogy felvilágosítsa a véleményeket, lelkéje az előéletet és hazugságot, megővja a közjónak követését és a társadalomnak érdekét.

Minden embernek az a megélhetésében szükséges a más embertársai. Minden emberi igyekezetnek, minden ipari, kereskedelmi, művészeti vállalkozásnak a közönség előtt kell ismeretessé válnia.

utóbbi csak véletlen járulékos és oly kevéssé tartozik a hirlap valódi feladatához, mint a lovasuti kosárra akasztott hírdető táblák a közlekedés szervezéséhez az étlapok háttára irtó üzleti ajánlatok táplálkozásunk rendjéhez.

A közönség és a hirlapok elvben meg is teszik a különbséteket. Fajdalom, a gyakorlatban és a megkülönböztetés nem bír teljes érvényvel. Fajdalom a hirlapirólomkoran a korruptiónak legelső és legáltalánosabb forrása éppen magánreklamából származik.

Ez talán fejtelenebb gazdasági viszonyainkban is találja magyarázatát. Azt eléggé tapasztalhattuk a híres gazdasági fejlődés éveiben már t. i. a krah előt, hogy a gombamódra keletkezett szédülő vállalatok nagy részben a hirlapirólomkorai erőszakot használták föl a közönségek elűzésére.

Lasalle talán végtelenül abban, hogy a hirlapirólomkor népe a közérdek szolgálatára mellett minden egyéb keresetmódot lehetetlenül kívánt tenni, bár ez elvnek határt szabhat, de a közérdek korlátok között ismernünk. De feltétlenül igaz az az, hogy maga a közérdek szolgálatának sohasem szabad egyszerű kénykereseteket válnia.

Az ember természetben fekszik, hogy az ily függetlenséget nem egyedül a léleknek nemesebb hajlamával, hanem az anyagilag biztosított helyzettel lehet elérni. A társadalom gondoskodik róla...

Minden körülmény között csak az igazságot és meggyőződést szabad hirdetni, törekvésnek kell maradnia, hogy felvilágosítsa a véleményeket, lelkéje az előéletet és hazugságot, megővja a közjónak követését és a társadalomnak érdekét.

Minden körülmény között csak az igazságot és meggyőződést szabad hirdetni, törekvésnek kell maradnia, hogy felvilágosítsa a véleményeket, lelkéje az előéletet és hazugságot, megővja a közjónak követését és a társadalomnak érdekét.

Minden körülmény között csak az igazságot és meggyőződést szabad hirdetni, törekvésnek kell maradnia, hogy felvilágosítsa a véleményeket, lelkéje az előéletet és hazugságot, megővja a közjónak követését és a társadalomnak érdekét.

dalom undorral és önelgyőzéssel kell megemlékezni, hogy éppen hazánkban fellaláljuk lehető leg-aljasabb faját is. Van nálunk a journalistikát üzrekesnek egy oly osztálya, a milyen nem létezik a nyugati országokban, nem a nagy német birodalomban, de a melyet nálunk is csak mint külön elszigetelt rémületét és nem mint a hirlapirólomkor általános szemléletének kifolyását lehet megbirálnunk.

Igen, mert az a befolyás, melyet az irodalmi hívatásnak fensége a lelkek fölött nyújt, az a hatalom, mely a közvéleménynek és nyilvánosságnak szolgálatában rejlik, ez szolgálhat legkényvemesebb rablótúrul, honnét az embereket büntetlenül támadhatni meg vagyonukban és becsületükben.

Minden gonoszotól érezhet két tiszteletet a közérdek iránt, maradt benne valami tekintet az embereknél általános véleménye iránt, csak a revolver-journalista mert éppen a közérdeket és az embereket véleményét teszi üzleti tökévé, nem tartja meg emberi együttérzésnek egyetlen szikráját sem.

Magam is e felekezet tagja vagyok. Ez talán jó helyzet, melyben ideiletem az elfoglaltságimra tarthat számot. Nagyon természetes, hogy a százados elnyomás a zsidó fájban bizonyos küszköző ellentét vonást fejlesztett ki a társadalom iránt, párosítva a pénz és vagyon iránti túlságos hajlammal, mely az érvényesülésnek egyedüli lehetősége maradt számunkra.

Lasalle talán végtelenül abban, hogy a hirlapirólomkor népe a közérdek szolgálatára mellett minden egyéb keresetmódot lehetetlenül kívánt tenni, bár ez elvnek határt szabhat, de a közérdek korlátok között ismernünk. De feltétlenül igaz az az, hogy maga a közérdek szolgálatának sohasem szabad egyszerű kénykereseteket válnia.

Renan Németországról.

Renan Ernő egyik németországi barátjához levelet intézett, melyről tegnap lapunkban már megemlékeztünk.

Tisztelt barátom! Ön azt írja nekem, hogy székfoglaló beszédem egyik részét önkénel az ellen-ség hangjának tekintik.

En az újított ellenében, kik éppen nem mindig németek, azt állítottam, hogy nagy és jó szellemű angolokkal bírnak, hogy ezeket az ismeretek minél tágasabb terein kell felhasználniuk, de nem szükséges megváltoztatniuk.

Ijűnkori legérgebb álom: Franciaország és Németország együttműködése, érett korom meggyőződésévé vált és reményem, hogy ha megérjük az agorkor s tulajék a vasesemberek azon nemzetségét, kikre önk sorsukat bízták, s kik mindarra, mi nem az erőszak műve, kiesinylőg tekintenek, beteljesülni fogják látni azt, mit egykor álmodtunk, az emberi szellem két felének kibékülését.

En az újított ellenében, kik éppen nem mindig németek, azt állítottam, hogy nagy és jó szellemű angolokkal bírnak, hogy ezeket az ismeretek minél tágasabb terein kell felhasználniuk, de nem szükséges megváltoztatniuk.

szébből a nemzeti különbségek azon kiesinyes eszméit, melyek az emberi szellem haladásának legnagyobb akadályait képezik.

1848 óta, midőn e kérdések legelsőször léptek fel határozottabban, mindig elismertük, hogy Németország politikai egysége valószínű fog, mert ez igazságos és egységes átalakulás. Mi az egy nemzetet vált Németországot a világ összhangjának, egyik kiváló fontosságu tényezőjének tekintettük.

De a világ eseményei sohasem történeknékné, mint azt a bölcsek óhajtánák. Azért közlünk azokról, kik gondolkodni szoktak, nem voltak meglepetés azáltal, hogy Versaillesban a legyőzött Franciaország romjain azon német egység próklamáltatott, melyet ök Franciaországra néve rokonszenves műnek képzelték.

De a világ eseményei sohasem történeknékné, mint azt a bölcsek óhajtánák. Azért közlünk azokról, kik gondolkodni szoktak, nem voltak meglepetés azáltal, hogy Versaillesban a legyőzött Franciaország romjain azon német egység próklamáltatott, melyet ök Franciaországra néve rokonszenves műnek képzelték.

Magam is e felekezet tagja vagyok. Ez talán jó helyzet, melyben ideiletem az elfoglaltságimra tarthat számot. Nagyon természetes, hogy a százados elnyomás a zsidó fájban bizonyos küszköző ellentét vonást fejlesztett ki a társadalom iránt, párosítva a pénz és vagyon iránti túlságos hajlammal, mely az érvényesülésnek egyedüli lehetősége maradt számunkra.

A ki mindenható, annak nincs megengedve, hogy semmit se tegyen. A győzelem a győztesnek, akár akarja, akár nem, a vilég hegemoniáját adja birtokába. A sors változó kegyével emel fel nemzetet és dynasztit a paizsra.

Sándor, Augustus, V. Károly és Napoleon nem maradtak közönyösek az emberi dolgok iránt; egy kérdésről sem mondhatták: Ehhez nincs közöm. Minden kornak meg van a maga felelős vezetője, ki az emberiség megtagadását, bámulatba ejti, elvakítja és vizagszálja.

Poroszország hívatása és kötelessége volt tehát nagyot alkotni Németország genuszja által teremtett szellemben, midőn a fegyverek sorsa Németország jövőjét az ő kezébe rakta le. Mindent tehettek, hogy jól legyen; mert hiszen erre csak erőseknél lehet lenniük. Mi volt a teendő? és mi történt? Nyolcz év mult el, több mint azon idősztak, melyet Tacitus grande mortalis aevipatiumnak nevez, mióta Németország Európában elváltatlanul fölnyilván bir. Mely hatadás jelzi a történelmek e szakát Németországban és a világon?

A győzelem után a győztes nemzetnek első sorban önmaga körében kellene feltalálni a hősies erőfeszítésnek jutalmát, a jöletet, igazságot, elégedettséget, a társadalmi osztályok kölcsönös becsületét és azon örömet, melyre, a dicsőségét békében élvező nép jogosítva van. Politikai terein ily nemzetnek igénye van a legemlébb jogokra, a szó, a gondolat, a sajtó, a szókész alapszabadságra, melyek gyenge vagy legyőzött államban veszedelmek, s csak szabad államban lehetségesek.

Ama nagy társadalmi kérdéseket, melyek századunkat foglalkoztatják, szintén csak a győző oldalra meg, ki dicsőségének fényében a pártoktól engedékenységét, áldozatokat és becsületet eszközölhet ki. Megadni a békát, a mennyiben az európai kontinensen, mely még nem találta meg egysúlyát, lehetősége; megalapítani végleg a képviselői kormányt, hozzá fogni bátran a társadalmi problémák megoldásához, a leaacsonyított néposztályokat felemelni, a szenvedések mérvét kisebbiteni, a nő gazdasági állásának nehéz kérdéseit rendezni, megmutatni egy nagy példában, mint lehet ellentétes politikai érdekeket és szükségeket kiegyenlíteni, mint ezt Angliában is tapasztaljuk, bár ott a feladat aránylag könnyevo volt, — ez igazolta volna a győzelmet, ez fenntartotta volna azt, mert a győzelem azt követel, hogy jöttekkel igazoltassék. Az erő, melyet felhasználunk, hatalommal válik. Caesar azon pillanattól kezdve, midőn az első észásári közsöntést elfogadta, a végezt maralekává lett haláljára.

Mit vártottok meg e programból, melyet a körülmények hatalma rátk kényszerített? Boldogabb, erkölcsösebb, elégedettebb lett-e népetek? Az bizonyos, hogy nem, úgy tünetek nyilvánultak nálatok, minőkét meg győzelem után sohasem láttak a dicsőség a szőna, melylyel az emberi állapot táplálják; a ti népetek torkig lakott vele és most ragdulóját. . . I. Napoleon 1805, 1806-ban elhőmított minden ellenesüglő hangot, bámulatot keltvön; legfeljebb száz ember zigodolt. Képtelenségnek tetszett volna a gondolat, merénylőnténi eltnéi elvne. Hogy történt az, hogy oly diadal után, minőt hatvan éve nem láttunk, a ti kormánytok oly mély elégedettségűg állott szemköz? Miért foglalkoztatják azt a szabadságot elnyomó intézkedések? Rendes körülmények közt a győzelem után nincs mit vizsnyomni: a győztesek szokták ezt tenni. A mi nálatok történetét, bármiké magyarázzák is, öcsárkást involvd államférfiakot ellen. Az ő hibájuk, ha népetek oly rosszat, a milyenek ök mondják. Láneznek és nem jöte-

teménynek tekintik az államot; azt hiszik, hogy ismerik a német természetet: de nem ismerik az emberi természetet.

Sokat számítottak a germán erényre; majd meglátták, hogy ez hova vezet. Oly nemzetet esá-náltak belőletek, mely a háborura van szerveve; fegyverzetek lehuh benneteket, miként a vasba öltöztetett üzenathadók szádbelől lovagokat a vas-pánt. Nagyon sokat reméltek, ha azt hiszték, hogy népetek, ha tovább viseli e terhet, minden haszon nélkül, megszerzi a hajlékonyságot, mely az iparhoz, a béke művészeihez szükséges. Ezen katonai áldozatok ára kényszeritenek benneteket, hogy örökösen háborút viseljétek — sokkal józabb nátabb vagytok, semhogy be ne látnátok, hogy az I. Napoleon-féle pályák örvényhez vezetnek — vagy a civilizáció békés küzdelmében hátrányos helyet foglaljatok el. A szocialista igazság, miként a ház, baj és tünét egyaránt, számolni kell vele; nem elég azt előjítani, látni kell annak okát és ki kell azt elégtetni. A népies tévedések gyengülnek a nyilvánosság által, de csak erőstítjük azokat, ha a népet hatástalanná vált hithez akarjuk visszaverelni. Tanítótok hasznalatának térnek vissza a káthöz, ez mitsem használ. A megtörő törvények sem segítenek itt; legyekre nem lehet ágyukkal löni.

A politikai rendben, az alkotmányos kormányzat eszményének megvalósításában, mely valamennyünknek, mely az egész kontinentális Európának nem sikerült, miéle halandást vittetek vége? A parlamentáris élet nálatok miben volt fenyegebb, szabadabb, termékenyebb, mint más népeknél? Nem tapasztalom, és itt is, az erőket jellemző nagy szabadelvűség helyett azt talalom, hogy államférfiatok főleg a korlátozások, visszatarokások, kényszerítő szabályokat foglalkoztatjátok. Ismétlem, ily eszközökkel a világot nem fogjátok elcsábítani. A megtörés egészen negatív dolog. És míg nálatok az államférfiak ily halálán munkálják bibelőlőket, addig a francia parasztnak a maga természetesen józan eszével, kevéssé raffinírozott politikájával, munkájával, takarékoságával sikerülhetne rendes és tartós közlétságot alapítani! Ez mulatságos volna. A vállalat nagyon nehéz és veszedelmes, nem szabad annak sikerét előre eszkomptörni; de gyakran az történik, a mi hihetetlen.

Custine tönök megdondolatan katonái, a hősies burlesk gránátosok, kik a szőrőssa minden irányban a forradalom elvét hintették el, a maguk módja szerint célhoz jutottak.

A nemzeti dicsőség erős sarkantyú a nemzeti genuszban. Nyolczvan éven át bámulatos irodalmi mozgalom volt nálatok; oly irókát látnak nálatok virágozni, a kik versenynek más nemzetek legnagyobb íróival. Hogy esett meg, hogy ezen ér kiszaród? A mi irodalmunkban a klasszikus tizenhetedik század után következett a tizenyolczadik század; Montesquieu, Voltaire, Rousseau, d'Alembert, Diderot, Turgot, Condorcet, Nálatok ki következett Göthe, Schiller, Heine után? A tehetség nem hiányzik nálatok: de van nálatok két ok, mely árt az irodalmi termelésnek: az első a túlságos katonai megterheles, a második a társadalmi állapot. Képzeltétek Göthét katonai ujevez munkára kényszerítve, kitéve az oktató altíztek gorbomáságainak, azt hiszték, hogy e munkánál nem veszténe el az elegancia és szabadság virágát? Az az ember, a ki engedelmeskedett, az nem képes többé bizonyos finnyasságra; szellemig csökken. Nálatok a katonai szolgálat a túlságos tisztelet jelöltje. Ha Molliere és Voltaire ily iskolát végig jártak volna, bizonyára elveztek finom mosolygók és a maliciózit, mely olykor nem igen tiszteletteljes volt. Az ujezőkészdás végzetes állapot a lángészre. Azt fogjátok mondani, hogy mi is elfogadtuk ezen rendszert. Ez talán nem a legjobb, amit tettünk; de az bizonyos, hogy nem látjuk a napot, melyen mi is a túlságos tisztelet rabslójává leszünk.

A társadalmi állapot se igen kedvező nálatok a nagy irodalomra néve. Az irodalom így fényes társaságot igényel, mely hajlandó maga magán nevetni, az egyenlőtlenség akármilyen nagy is, az egyes osztályok még összevegynének és mind egyformán élnék. Azt mondják nekem, hogy tíz év alatt nagy haladást tettek a társadalmi élet egyesével való tekintetében: de én még nem látom a fényimlést, a közös irodalmat, mely tetszésrevaló genialitással visszatükrözteti a nemzeti élet minden oldalát, az az irodalmat, melyet mindenki szer, bámul, elfogad, megvirat. Tudom, hogy igen tisztelőre méltó nevetek fogtok nekem felsorolni; de még se látom azt, hogy az új német birodalom megvalósította volna azt, a mit elvétel lehetett volna egy oly kormánytól, mely a német genusz minden erejét magában összpontosítja.

Az kellett volna, hogy megszólatassátok az eszme harcánját; rájuk az új hangokat, melyek felbőgdoláltak minden szívet, de azt sehogys látjuk, hogy azon erkölcsi állapotból, melyet bizonyos legújabb tények föltártak, hogy keletkezhetne a szabad terjeszkedés, a meleg nagylelkűség buzgalma.

örösek voltakot és nem alkotottak szabadságot. Az ultranemzetizmus elleni hadjárat jóság volt, a mig a katolikus türelmetlenség visszatörésére szorítottok, de az egyház és állam elválasztásának nagy kérdését egy lépéssel se vitte előbbre. Minisztereket mindig magmaradnak a régi rendszerben, a hol az állam az egyháznak szabdalமாகat ad és követel tőle; nem gondolja meg, hogy e követelések, melyeknek bizonyos szarnoki látszata van, távolról sem elenyuszózzak a másrészt adott szabdalமாகat. Bizonyos, hogy nem mentek Canossába. XIII. Leo nem VII. Gergely; ő oda fog jónni, a hova ti akarjátok. De mi itt nágot, újat vártunk és nem látjuk azt. Államférfiatok mosolyogják fognak, ha azt mondom, hogy birodalmatok az első években, melyek mindig a legtermékenyebbek, nem teljesítette kötelességeit a emberiség iránt és a jövő kérdőre fogja vonni sok kérdéért, melyeknek hátat fordított, mint ideológ ábrándoknak. Szellemünk szokási, történetünk tán hamis fogalmat nyújtottak nekünk arról, hogy a nemzeti és dynasztikus hegemoniának mi a nagy eszménye. Mindig Augustusra, XIV. Lajosra gondolunk, nem értjük meg, hogyan lehet a világ fölött uralkodni, nem keressé a világ szeretét, nem kényszerítve azt hátra. Egy irányú nemzetet, dicsásztát nemeselek, rokonszenvesnek képzelnék, mely hivatva van pártolni mindent, a mi szép és a civilizáció haladását bármily formában előmozdítja. A fényt, nagylelkűséget, jóakarotot a momentán nagy uralkodók nélkülözhetetlen járulékaiknak tekintjük. XIV. Lajos, mihelyt valami érdeműs férfiőr hallott, bármely országban élt is az, mindjárt arról gondolkozott: „Nem adhatnék e neki kezgdját. A világ jölvőre elcsészült hangot, bámulatot keltvön; legfeljebb száz ember zigodolt. Képtelenségnek tetszett volna a gondolat, merénylőnténi eltnéi elvne. Hogy történt az, hogy oly diadal után, minőt hatvan éve nem láttunk, a ti kormánytok oly mély elégedettségűg állott szemköz? Miért foglalkoztatják azt a szabadságot elnyomó intézkedések? Rendes körülmények közt a győzelem után nincs mit vizsnyomni: a győztesek szokták ezt tenni. A mi nálatok történetét, bármiké magyarázzák is, öcsárkást involvd államférfiakot ellen. Az ő hibájuk, ha népetek oly rosszat, a milyenek ök mondják. Láneznek és nem jöte-

Ha meg akarjuk nyerni, tetszeni kell neki és hogy tessünk neki, szeretetreméltóknak kell lenniük. Már pedig a porosz államférfiakban meg van minden tetszés, csak az nincs. Akarater, szorgalom, makacs lángész tekintetében versenynek a nagy politikai midőn azt képzelték, hogy e mellett nem szükséges a világ-

Egy évr... Negyedr... Egy hóra... Egy sz... Hirdetési dí... aszi hirdeté... 80 kr... Nyitlétér: 0...

T Komár... értés" tá... getenségi pá... értekezletén... gulag kiküld... kerülből 30... sedés pártal... Ungvár... tés" távirat... volt. Az egy... a másik a s... sült ellenzék... jelölté. N e... egyesült elle... ált ki; min... tuzték. A fu... rozta a jelöl... 6-án lesz.

Szeged... tés" távirat... rosi közgyűl... építkezési sz... rosi tanács... további meg... kezésre adha... kárérték öss... mely szerint... szorosa lett... helytelen m... lyett bizotts... nok utasítás... sére, szinty... zási és építé... egy életre k... előkészíté... székre bizat... nak, valami... minisztereln... uttal kémi... pajtak lehor... számára a m... mány lejöv... számú ülé... művelődési... Tiszta re... áradt: k...

Bécs... gyar korm... niszterhez... ferencaia t... tertancia t... kormányzá... sége elnök... dött bizotts... tatni. — C... magyar mi... kívánatait... jezni. — S... a magyar... küldöttség... kezett

Konst... mindig vona... alábbi és en... világi állot... zónusokat be... tagadná a m... A német na... létek fel... ennek követ... mely ezen m... tekintendő.

Péte... korvált let... herceg fián... nagykovti... felségjelé... sikerült.

Praha... országos biz... rosi tanács... után kilatg... minden resz... egy nagysz... Péte... boie" egy... által Totle... tábornok... vezettek... kormányza... Salzb... feni katoli... czeugsz fel... feliratokat a... mel, hogy... deeky-féle... egyet a ru... evanglikus

Table with multiple columns: Termény, Értékpapírok, and various market data. Includes sections for 'A budapesti áru- és értékpapír hivatalos árjegyzetei' and 'Értékpapírok'.

Table with multiple columns: Bécsei tőzsde április 18., A. Államadósság, C. Más közzelöltek, E. Közlekedési vállalatok részv., F. Ipar és keres. váll. részv., H. Előbbiek közzelöltek, I. Magánorjegyek, L. Váltak (3 óra).

H I R D E T E S E K

WOLFF ALBERT és FIAI. A kicsinybeni eladás VÉGELADÁST rendszertünk s az összes készletünket, mely áll mindennemű butorkelmék és szőnyegek... gyári-áron a fő elárusítjuk... Asztali- és ágyterítők a legnagyobb választékban 1 forint 50 krtól fölfele.

Mell-, nyák-, gyomor-bajoknál és általános testi gyöngeségeknél, valamint legjobban bizonyult erősítőser gyanánt lábbadozásoknál használható a legnagyobb gyogyerejű Hoff János-féle maláta-gyógytápszer.

400.000 R. márka. Nyujtsunk a szerencsének jobbunkat! Főnyereményt ígér kedvező esetben a legjobb nagy pénz-sorsjáték, mely a magyar koronával által jóváhagyott és biztosított.

KAUFMANN és SIMON bank- és váltóüzlete Hamburgban. Mindenmenny államkötvények, vasúti részvények és hitel-sorsjegyek bevásárlása és eladása.

Uraknak! Gummi és halhólyag. A párisi kiállítás legnagyobb díjjal kitüntetett leg-újabb és legjobb minőségű kályhák, kandallók, takaréktűzhelyek, fűtőkádák, valamint majolica díszárnyékok, azok kivül szabadalmazott szoborhálóztól kályhák, több mint 200 különféle alakban és színben vannak fel-állítva a t. e. közönség meglekésztésére és kiválasztására, mintaraktárban bécsi-utca 1. szám alatt.

A legújabb és legelegansabb uri- és figyermek-ruhákban bámulatos olesó árakon Preszburger Vilmosnál király-utca, Jálies-féle házban, 26. u. szám.

Óvás! Ujabb időben jópósalat szemelyek egy a európai államokban "hektograph" elnevezés alatt szabadalmazott másoló készüléket utánozó vakmerőségeknek, eféle értéktelen letámasztó készülékek különféle elnevezések alatt kínál-tanak. A t. e. közönség az ily készülékek megvetőletől a következő okoknál fogva óvatik: Ezen készülék mint ez szakértő vélemény-ünk szerint törvényellenesen a szabadalom-törvény naplójának 2022. száma szerint utánzások.

Pilepsiát (eskört) gyógyít kiválólag Dr. Killisch különleges orvos Dresdában (Neustadt). Legnagyobb tapasztalat, mintán több mint 11.000-nál több egyént gyógyított.

Könyvek, fa- és rézmetervényeket, régi nyomatványokat, kéziratosokat stb. egyenként vagy gyűjteményekben a legjobb árakon vásárlunk és ajánljuk egyáltalán minden tudományi tárgyban foglalt régiség raktárunkat. Megterjesztés azonban elintéztetnek Brochhausen és Brüder, Bécs, VII. Maria-billerstrasse 18.

Erzsébet sósfürdő gyógyhely Budapesten (Budán). Idény május 1-től szeptember 30-ig. A gyógyhely keserűvíz forrásai (vív- és fűrdő gyógyvíz) élvezetű, a belek működését előmozdító, a szervezet, körös természetét erősen oldó és nagyobb adagokban használt tulajdonságúknál fogva leghelyesebb alkalmazhatók: a betelt-betöltésnél, alhasi és áttartós vérbőségben és az ebből keletkező nemeseb szervekhez való vértőlvalóan, erősebb pangások esetében; aranyerület, raskorlát, máj és lépájaknál, köszvények, túlságos elhízásnál és végre női betegségekben; idült méh- és petefészkények és egyéb utóajai, a méh- és hüvelyi harajta, a méh helyzet változása és új keletű állal előztek körös tünetek, mely köröszt és medencebeli sejtészavellal és izmádnny, a klimakterikus évek lejaja, mely szorv stb. esetekben. Egészséges felvise, tiszta levegő 40 kényelmes lakosbba be-tenkénti 8-12 forintért; jó vendégli, (izraeliták számára is) töbnyönu szorakozás. A jelen időnyre valamennyi helyiség teljesen újat alakították van a le-hető legkényelmesebben berendezettek. Pontos közlekedés a Jozsef-terem állomáshoz bér- és (bécsi) társas-koesikon (reggeli: Budapest, Deák-utca 11.) közönségen szolgáln, nem különben. A Budai Erzsébet keserűvíz forrás forrás és fűrdő-izagatózásra sétárat-utca 6. szám, a hol is egy-egy látáiba elhelyezt 25 üveg keserűvízre, úgy szintén fűrdő szobákra történhetnek megrendelések.

Péncz kölcsön. 6% száztóli kamattalban leg-alább 20 holdat bíró gaz-dáknak, nagyobb földbirtó-kosoknak, háztulajdonosok-nak 38-30 évi törlesztés-mellett azonnal eszköz-öltetik, azonnal bérmen-tés és 50 kr értékű posta-bélyeggel terhelte levelekre azonnal küld Budapest-rosza-terem 6. sz. a levő ügyvédi iroda, hová a levelek átérzendők OTTLIK GYULA köz- és váltóüggyédl.

Jelentés, hölgyeknek! A közlegő tavaszi időnyre bátorodom, t. veöm és a hölgyvilágnak tisztellettelen tudomására hozni, hogy a legújabb divatzekek, ugyanint selymszalagok, csipkék, bársonyok, bársonyszalagok, mindenféle selymszővények, a legújabb selyem himécsek, gomkötő-munkák, selyem és gyapjú ruhák, érepek, szegélyek, selyem és gyapjú-csipkék, valamint és brüszel-csipkék, moil és cróp-lyissek, terné, chiffon, satin minden színben, ép úgy selyem és szarvonyomok, függö-nyök elkészítve és méterszámból a divatúrszökeg mindenmenny díszítések és béléssarukból a legfinomabból a legelőcsöbbit mindenkor gazdagon felszerelt raktár tar-tók, és igyekeznék fogok, hogy realis és szigorúan solli szolgálat áll. t. veöm és a hölgyvilá-gy igényeinek eleget téssek, és egy látogatás elegendes lesz, alkalozs jelentésemről meggyőző-dést szerzn. Számos szives megrendelésér... ny tisztellettelen esztelk.

Weiss Samu N. elváltott WEISS és SINGER. Deák-Ferencc-utca 5. szám alatt. Jelentés, hölgyeknek! A közlegő tavaszi időnyre bátorodom, t. veöm és a hölgyvilágnak tisztellettelen tudomására hozni, hogy a legújabb divatzekek, ugyanint selymszalagok, csipkék, bársonyok, bársonyszalagok, mindenféle selymszővények, a legújabb selyem himécsek, gomkötő-munkák, selyem és gyapjú ruhák, érepek, szegélyek, selyem és gyapjú-csipkék, valamint és brüszel-csipkék, moil és cróp-lyissek, terné, chiffon, satin minden színben, ép úgy selyem és szarvonyomok, függö-nyök elkészítve és méterszámból a divatúrszökeg mindenmenny díszítések és béléssarukból a legfinomabból a legelőcsöbbit mindenkor gazdagon felszerelt raktár tar-tók, és igyekeznék fogok, hogy realis és szigorúan solli szolgálat áll. t. veöm és a hölgyvilá-gy igényeinek eleget téssek, és egy látogatás elegendes lesz, alkalozs jelentésemről meggyőző-dést szerzn. Számos szives megrendelésér... ny tisztellettelen esztelk.